

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OT	3	0
2502758 Humanitats	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: César Calmell Piguillem

Correu electrònic: Cesar.Calmell@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No és necessari haver cursat estudis tècnics i pràctics musicals a l'hora de cursar aquesta assignatura, tot i que seria recomanable la possessió de coneixements musicals bàsics en relació al llenguatge musical així com a la història política, social i cultural europea des de la Revolució Francesa. Així mateix, cal disposar de raonament crític i d'habilitat per relacionar els esdeveniments artístics i històrics tant en l'exposició oral com en l'escripta

Objectius

La finalitat d'aquesta assignatura és dotar els estudiants de les eines conceptuals, metodològiques i procedimentals adients per entendre la gènesi i les línies principals d'evolució de la música europea en la seva contextualització en la societat i la cultura dels segles XVIII, XIX i XX. Entendre la complexitat d'algunes connexions entre determinades obres musicals i d'altres pertanyents a diferents àmbits de l'art, la literatura i el pensament, per tal que l'estudiant sigui capaç, en finalitzar l'assignatura, d'establir pel seu compte altres relacions sempre ben fonamentades, i sigui capaç d'exposar-les tant oralment com per escrit.

Competències

Humanitats

- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la influència que els mitjans de comunicació exerceixen en la transmissió i la difusió de les obres musicals
2. Aplicar les innovacions conceptuals de les ciències humanes a la gestió musical.
3. Avaluar el consum musical en la societat contemporània.
4. Comprendre la complexitat dels processos de recepció de la música i utilitzar aquests coneixements en l'anàlisi dels debats musicals contemporanis
5. Conèixer i analitzar diferents usos possibles de la música tant dins de les nostres grans ciutats com en altres societats allunyades del model occidental pel que fa als costums, la llengua i les tradicions.
6. Examinar les relacions entre creació musical contemporània, dins de la tradició històrica, i altres manifestacions musicals vigents en el període d'estudi.
7. Integrar el paper de la música en les programacions i el màrqueting de l'activitat musical.
8. Localitzar i avaluar el paper de la música en els diferents sectors de les societats contemporànies.

Continguts

Bloc 1 : La música a finals del segle XVIII

Tema 1: La L'impacte del pensament il·lustrat i de la Revolució Francesa en l'establiment d'una consciència de contemporaneïtat en la música.

Tema 2: Del músic artesà al compositor artista. La confluència de l'estil galant i de l'estil expressiu en la fonamentació de la música "clàssica"

Tema 3: La humanització de l'òpera des dels esquematismes de l'òpera seria setcentista

Tema 4: El bell i el sublim. Classicisme versus romanticisme. La influència de la filosofia i de la literatura en el naixement de la música romàntica

Bloque II:

Tema 5: el "Jo" i la naturalesa en la música romàntica. La intimitat del "lied" i el virtuosisme de la música instrumental

Tema 6: El "nosaltres" i la història en la música romàntica. La veu de la "nació" en la música. El cant coral i l'òpera.

Tema 7: L'evolució de Wagner i Verdi des del romanticisme al realisme en la música en la segona meitat del segle XIX

Tema 8: Els "altres" en la música. Exotisme i centre. De la "nació" al "nacionalisme". Nacionalismes musicals perifèrics.

Bloque III:

Tema 9: El París i la Viena "fin-de-siècle". Correspondències urbanes entre les arts, la música i la cultura. Art-nouveau i simbolisme en el simfonisme i la música teatral del tombant de segle

Tema 10: La música en la gènesi de l'art expressionista germànic. L'activitat de "expressió" en oposició a l'immobilisme de l'"impressió" . L'atonalisme d'Arnold Schönberg

Tema 11: La música en la seva relació amb les primeres avantguardes artístiques: futurisme, dadaisme, cubisme. L'impacte dels ballets russos i Stravinsky en la música occidental

Tema 12: La música i l'art d'entreguerres. La crida a l'ordre: dodecatonisme i Bauhaus; la influència d'Erik Satie i de Jean Cocteau en el neotonalisme musical; Bela Bartok i la influència del folklore en la creació musical.

Metodologia

L'assignatura té un perfil que combina el caràcter teòric i pràctic. Així, s'alternaran sessions expositives de formació general teòrica amb d'altres de participació activa de l'alumnat en el comentari de textos, imatges i audicions, així com en el debat que aquells comentaris puguin haver suscitat durant les classes.

La metodologia queda resumida

1/ classes magistrals: exposició i síntesi de cadascun dels 12 temes, sempre acompanyats d'il·lustracions sonores, visuals

2/ sessions pràctiques estructurades en l'anàlisi d'alguns textos, d'imatges d'obres d'art, i d'audicions de peces musicals

3/ seguiment de les 10 audicions que els alumnes hauran de fer al llarg del curs

4/ tutories: se supervisarà el treball autònom de l'alumnat i es resoldran els dubtes eventual

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classes teòrico-pràctiques	48	1,92	4, 6
visita al museu de la música	5	0,2	4, 6
Tipus: Supervisades			
tutories personals i de grup en les modalitats presencial o virtual	20	0,8	
Tipus: Autònomes			
elaboració d'un treball on es relaciona una obra musical amb una altra pertanyent a una disciplina artística diferent, o a un moviment estètic o a un corrent cultural	20	0,8	5, 6, 8
escolta i comentari crític de 10 audicions musicals	20	0,8	2, 4, 6
preparació i estudi dels temes de la programació	33	1,32	

Avaluació

1/ Avaluació final de caràcter teòrico-pràctica (50%)

2/ Elaboració d'un portafoli amb comentari de cadascuna de les 10 audicions d'escolta obligada determinades a començament de curs i una ressenya crítica d'un concert en viu que se celebri durant el curs. D'aquest portafoli se'n faran dos lliuraments: el primer a finals de novembre i el segon el dia mateix en què tingui lloc l'examen escrit. (20 %)

3/ Treball (20%). En el treball s'ha de proposar i saber justificar la relació entre una obra musical i una pertanyent a una altra disciplina artística, moviment estètic o corrent cultural

4/ Assistència i participació a les classes (10%)

5/ Es considera "No presentat" aquells alumnes que no s'hagin presentat a l'avaluació o no hagin lliurat els treballs de l'assignatura en els dies especialment fixats.

6/ Es preveu una reavaluació només per aquells alumnes que no hagin superat alguna de les proves de coneixement durant el curs. En el cas del portafoli s'haurà de repetir el lliurament o lliuraments que estiguin suspesos. En el cas de l'examen, tots els suspesos que en primera convocatòria hagin tret una nota inferior al 4. Per aprovar l'assignatura, caldrà tenir aprovades totes i cadascuna de les proves parcials.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
assistència i participació a les classes presencials del professor a l'aula	10%	0	0	1, 3, 4
avaluació final de caràcter teòric-pràctic	50 %	2	0,08	2, 4, 6, 8
lliurament d'un portafoli amb 10 comentaris crítics corresponents a les 10 audicions musicals proposades durant el curs	20%	1	0,04	3, 6, 7, 8
treball de relació d'una obra musical amb alguna altra pertanyent a una altra disciplina artística o cultural	20%	1	0,04	3, 4, 5, 6

Bibliografia

- Benedetto, Renato di. Historia de la Música, 8. El siglo XIX. Primera parte. Turner Música. Madrid, 1987
- Burrow, John W. La crisis de la razón. El pensamiento europeo 1848-1914. Crítica. Barcelona, 2000
- Calmell, Cèsar. La música europea en el context cultural de la primera meitat del segle XIX. UAB, 2006
- Casals, Josep. Afinidades vienesas. Sujeto, lenguaje, arte. Anagrama. Barcelona, 2003
- Casini, Claudio. Historia de la Música, 9. El siglo XIX. Segunda parte. Turner Música. Madrid, 1987
- Cranston, Maurice. El romanticismo. Grijalbo Mondadori. Barcelona, 1997
- De Paz, Alfredo La revolución romántica. Poéticas, estéticas, ideologías. Alianza Editorial. Madrid, 2003
- Einstein, Alfred. La música en la época romàntica. Alianza Editorial. Madrid 1986
- Janik, Allan/Toulmin, Stephen. La Viena de Wittgenstein. Madrid, 1998
- Morgan, Robert P. La música del siglo XX. Akal. Madrid, 1994
- Plantinga, León. La música romántica. Akal. Madrid, 2002
- Salvetti, Guido. Historia de la Música, 10. El siglo XX. Primera parte. Turner Música. Madrid, 1987
- Schorske, Carl E. Viena Fin-de-Siècle. Política y Cultura. Gustavo Gili. Barcelona, 1981
- Trías, Eugenio. El canto de las sirenas. Galaxia Gutenberg. Madrid, 2007
- Trías, Eugenio. La imaginación sonora. Galaxia Gutenberg. Madrid, 2010
- Watson, Peter. Historia intelectual del siglo XX. Crítica. Barcelona, 2002

